

Η ΕΥΤΕΡΙΑ,

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Μ Ε

Φυλλάδ. 35.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Τόμος Β'.

Εκδίδεται δις τοῦ μηνὸς.

'Er Αθήναις, τὴρ 1 Φεργουαριον 1849.

Η ΕΜΑΗ.

ΑΡΘΡΟΝ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΝ.

(Συνέχεια: ἴδε φυλλάδιον λ^ο)

Τὴν δεκάτην αὐγὴν μετὰ τὴν ἀριξιν τοῦ Βοθλατού, μεγάλη ταραχὴ ἐπεκράτει ἐντὸς τοῦ Π.Α. ὅλοι οἱ ἄνδρες ἔτερον θορυβωδῶς πρὸς τὸ περίφραγμα, καὶ πρὸς τὴν ὅχθον τοῦ βράχου, μετὰ ταῦτα δὲ ἐπιστρέψαντες εἰς τὰς οἰκίας των, ἥρπασαν τὰ δύλα των, καὶ ἀνεχώρησαν μετὰ βίας, ἀφίσαντες μικρὰν φυλλακὴν εἰς τὸ φρούριον. Οἱ ἀλέρετος εἶδε τὰ κινημάτα ταῦτα μὲ μεγάλην ἀνησυχίαν, καὶ δὲν ἤξερεν ἀντίπεπτη ἐπίπιδα ἡ φάδον νάρμασθη ἐξ αὐτῶν. Δι' ὃ καὶ ὅταν ἦλθεν ἡ Ἐμάη φέρουσα τὴν τροφήν του, καὶ κατὰ πρώτην φορὰν εὐρέθη μετ' αὐτῆς μόνος, τὴν ἐρώτησε ποῦ ἀπῆλθον οἱ ἄνδρες, ἀν καὶ σχεδὸν πεπειμένος διτεῖ δὲν θέλει λάθει ἀπόκρισιν. Παρὰ πάσαν ὅμως ἐλπίδα ἡ κόρη τῷ ἀπεκρίθη.

— Μακρὰν εἰς τὴν θάλασσαν, εἶπεν, ἐφάνη τε πάϊ (πλοῖον), καὶ ἔτρεξαν νὰ τὸ κατασκοπεύσουν ἀπὸ τὸ πέραν ἀκρωτήριον, φοβούμενοι μὴ εἶναι πλοῖον ἐρχόμενον ν' ἀνακαλύψῃ τὸ τελευταῖόν των

καταφύγιον, μὴ εἶναι πλοῖον τῶν ἀδελφῶν σου ἐρχόμενον νὰ σὲ σώσῃ.

— Καὶ μελετῶσι τῷ δητὶ νὰ μὲ φονεύσωσιν; Δὲν μὲ κρατοῦσιν ἀρά γε διὰ νὰ ζητήσωσι πλούσια λύτρα; ἐρώτησεν ὁ Βοθλατός.

— Δυστυχῆ, δυστυχῆ Πακέκα, εἶπεν ἡ Ἐμάη δακρύουσα. Ἡ ἑλπὶς εἶναι ἀπατηλὴ σύντροφος. Ὄταν δύνη ὁ εἰκοστὸς ἥλιος, σὲ, τὸν οὐρὸν τῆς ἀνατολῆς, σὲ τὸν λευκὸν ὡς αὐτὸν τὸν ἥλιον, θὰ σὲ σφράξῃ ὁ οὐρὸς τοῦ Χουράκη, νὰ θρέψῃ μὲ τὸ πνεῦμά σου τοῦ πατρός μου τὸ πνεῦμα.

— Άλλ' ἀν εἶναι ἀληθὲς διτεῖ μ' εὔσπλαγχνίζεσαι, καὶ ἀφ' οὐ εἶναι ἀδελφός σου ὁ Βίδης, δὲν δύνασαι νὰ μεσιτεύσῃς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς αὐτόν;

— Ή φωνὴ τοῦ αἴματος τοῦ πατρός μου εἶναι τῆς φωνῆς μου ἵσχυροτέρα, εἶπεν ἡ Ἐμάη περίλυπος. Ή αἰχμαλωσία σου πανηγυρίσθη ὡς ἑορτή. Οἱ ἀδελφοί σου ἐκρέμασαν τὸν γέροντα Χουράκην, οἱ ἀδελφοί σου ἐφόνευσαν τοὺς νέους πολεμιστάς μας. Ή ἐκδίκησις εἶναι τῶν Νεοσεελανδῶν ἡ ὑπερτάτη τρυφή. Καὶ ἀν δὲν σ' ἐφόνευεν ὁ Βίδης ὁ ἀδελφός μου, εἶσαι πάντοτε κτῆμα Καΐ Κούμου τοῦ αἰμοπότου, ὅστις ἐπρόσφερε δι' ἐμὲ εἰς τὸν ἀδελφόν μου τοῦ μνηστήρος τὰ δῶρα.

— Πῶς! ἀνέκραξεν ὁ Βοθλατός. Ο θηριώδης ἐκεῖνος.

οί αἴμοιόρος, οἱ ἄγριοι, θὰ γίνη ἐδικός σου σύζυγος, δύνείρων, παρισώντων τὴν ἴδιαν αὐτοῦ ἀνθρωποθυσίαν, καὶ τοὺς ἄγριους ὑπὸ μορφὴν δαιμόνων, σπαράττοντας μὲ πυράγρας τὰ μέλη του, κατίτην Ἐμάρην ὑπὸ σχῆμα ἄγγέλου πλησίον του καθημένην καὶ κλαίουσαν, καὶ ἐπειτα ἀρπάζουσαν αὐτὸν ἐκ τῆς κόμης, καὶ μεταφέρουσαν αὐτὸν ἐναέριον εἰς τὴν ἐσπερινὴν συνανατροφὴν τοῦ συνταγματάρχου Οὐντερβίλου. Ἀλλ᾽ ἐν ᾧ οὕτως ἐπερατούργει ἡ φαντασία του, καθ᾽ ἣν στιγμὴν ἔβλεπε καθ᾽ ὑπὸν ὅτι ὁ Καϊ-Κούμους ἔξει τὸ ὄστον τοῦ βραχίονός του διὰ νὰ κατασκευάσῃ αὐλόν, αἴφνης ἥσθιανθη ὅτι συνελαμβάνετο ἀπὸ αὐτὸν τὸ βραχίονα, καὶ ἀνεπιδητεῖν, ἀνοίγων τὸ σόμα διὰ νὰ φωνάξῃ. Ἀλλὰ πρὶν ἡ προφθάσῃ, χειρὶ τρυφερὰ τῷ τὸ ἔκλεισε, καὶ ἐγερθεὶς εἰδεὶς ἐμπρός του γυναῖκα κρατοῦσαν πτηνὸν εἰς τὸ στήθος της. Κατ᾽ ἄρχας τεταραγμένος ὁ Ἀλβέρτος, ἀμφιβίλλεν ἀν εἶναι αὐτὴν ἡ Ἐμάρη, διότι τὸ σκότος ἐσκιάζει τὸ πρόσωπόν της καὶ ἡλοίου τοὺς χαρακτῆράς της. Ἀλλὰ τέλος καθησυχάζουσά τον,

— Διατί νὰ ζήσῃς εἰς τὴν ἕρημον, εἶπεν ὁ Ἀλβέρτος, λαμβάνων περιπαθῶς τὴν χειρά της. Ἐλθεὶς τὴν κοινωνίν, ἐλθὲ εἰς τὰς πόλεις μας, καὶ θὰ εἰσαι ἡ στολὴ καὶ τὸ καύχημά των. Άς φύγωμεν ἀπὸ τὸν βράχον αὐτὸν τοῦ ὄλεθρου, βοσκήσον με νὰ δραπετεύσω, ὁδήγησόν με εἰς τὰς ἀγράνωστους αὐτοῦ ἀτραπούς, καὶ ἀντὶ καλύβης θὰ ἔχῃς χρυσοῦν οἶκον νὰ κατοικής, καὶ ἀντὶ νὰ πειρφέρησαι εἰς τὰ δάση, θὰ ἔχῃς λαμπρὰς ἀμάξας νὰ σέ σύρωσιν.

— Ή εύτυχία, ἀπεκρίθη στενάζουσα ἡ νεᾶνις, δὲν εὑρίσκεται εἰς πλουσίους οἶκους καὶ εἰς ωραίας ἀμάξες, ἀλλά ...

— Άλλα; ἐρώτησεν ὁ Ἀλβέρτος.

— Άλλα, ἀπεκρίθη ἐκείνη μετὰ δισταγμοῦ ἀποδεικνύοντος φυσικὴν αἰσθημάτων λεπτότητα, παράδοξον εἰς ἄγριαν ἀλλά ... κατοικεῖ εἰς τὰς καρδίας, σις τὰς καρδίας, αἵτινες ἀγάπωνται.

— Καὶ ποῦ, φιλάττη κόρη, ἔκραξεν ὁ Βοϊλαῖος πλήρης συγκινήσεως, καὶ ποῦ θέλεις εῦρεις καρδίαν αὐτῆς θερμότερον πάλλουσαν ἀπὸ ἀγάπην καὶ ἀπὸ εὐγνωμοσύνην;

Καὶ τὴν εἴλκυσεν εἰς τὰς ἀγκάλας του, καὶ ἔκλινε τὸ πρόσωπόν του πρὸς τὸ πρόσωπόν της, καὶ αἱ δύο πνοιά των συνανεμίγησαν εἰς μίαν, δύερε εἰς τὰ μέρη ἐκείνα εἴναι τῆς ἀγάπης τὸ ὑπέρτατον δεῖγμα, καὶ ἐπέγει τὸν τόπον τοῦ ἐκεῖ ἀγνώστου φιλήματος.

Αλλ᾽ ἐν τῷ ἄμα ἡ Ἐμάρη ἀγεσκιρτησε καὶ ἀπῆλθε, διότις ἡ γεγυμνασμένη ἀκοή της ἐννόησε τὸ ἔθημα τῶν ἄγριων προσερχούμενων. Καὶ τῷ ὅντι μετὰ δύο λεπτὰ οἱ εἰς κατασκόπευσιν ἀπόντες ἐπέστρεψαν χαίροντες, καὶ κηρύγτοντες ὅτι τὸ πλοίον ἔφερε γαλλικήν, ὅχι ἄγγρικὴν σημαίαν, καὶ διευθύνετο πρὸς ἄλλας θαλάσσας.

Μετὰ τὴν συνδιάλεξιν ταύτην ὁ Ἀλβέρτος ἔμεινε πεπεισμένος ὅτι ἡ Ἐμάρη τὸν οἰκτίρης καὶ ἔτι πλέον ὅτι μάλιστα τὸν ἡγάπα. Άλλα τί τὸ δύσλοις; Αὐτὴν μόνην πῶς νὰ τὸν βοηθήσῃ κατὰ τόσων ἄγριων, περιμενόντων ἀνυπομόνως τὴν ὥραν νὰ τὸν καταφάγωσι; Καὶ αὐτὴν κἀν μήπως ἐδύνατο νὰ τὴν ἰδῇ πλέον, νὰ τὴν ὀμιλήσῃ ἐλευθέρως, ἀφ᾽ οὗ οἱ ἄγριοι ἐπέστρεψαν εἰς τὸ Πᾶ; Τί ἀλλο λοιπὸν τῷ ἔμενεν εἰμὴν νὰ μετρῷ τὰς στιγμὰς ὅσας εἶχεν ἀκόμη νὰ ζήσῃ;

Μὲ τοιούτους θιλιθεροὺς στοχασμούς κατέπεσεν εἰς τὴν σκληρὸν κλίνην του, ἀλλ᾽ ὁ ὑπὸν δὲν κατῆθεν εἰς τὰ κεκυηκότα του βλέφαρα, εἰμὴ ἀφ᾽ οὗ ἡ σελήνη διέτρεξε τὸ ἡμισυ τῆς πορείας της. Καὶ τότε δὲ ἦλθε μὲ συνοδείαν ἄγριων καὶ ἀσυναρτήτων

δύνείρων, παρισώντων τὴν ἴδιαν αὐτοῦ ἀνθρωποθυσίαν, καὶ τοὺς ἄγριους ὑπὸ μορφὴν δαιμόνων, σπαράττοντας μὲ πυράγρας τὰ μέλη του, κατίτην Ἐμάρην ὑπὸ σχῆμα ἄγγέλου πλησίον του καθημένην καὶ κλαίουσαν, καὶ ἐπειτα ἀρπάζουσαν αὐτὸν ἐκ τῆς κόμης, καὶ μεταφέρουσαν αὐτὸν ἐναέριον εἰς τὴν ἐσπερινὴν συνανατροφὴν τοῦ συνταγματάρχου Οὐντερβίλου. Ἀλλ᾽ ἐν ᾧ οὕτως ἐπερατούργει ἡ φαντασία του, καθ᾽ ἣν στιγμὴν ἔβλεπε καθ᾽ ὑπὸν ὅτι ὁ Καϊ-Κούμους ἔξει τὸ ὄστον τοῦ βραχίονός του διὰ νὰ κατασκευάσῃ αὐλόν, αἴφνης ἥσθιανθη ὅτι συνελαμβάνετο ἀπὸ αὐτὸν τὸ βραχίονα, καὶ ἀνεπιδητεῖν, ἀνοίγων τὸ σόμα διὰ νὰ φωνάξῃ. Ἀλλὰ πρὶν ἡ προφθάσῃ, χειρὶ τρυφερὰ τῷ τὸ ἔκλεισε, καὶ ἐγερθεὶς εἰδεὶς ἐμπρός του γυναῖκα κρατοῦσαν πτηνὸν εἰς τὸ στήθος της. Κατ᾽ ἄρχας τεταραγμένος ὁ Ἀλβέρτος, ἀμφιβίλλεν ἀν εἶναι αὐτὴν ἡ Ἐμάρη, διότι τὸ σκότος ἐσκιάζει τὸ πρόσωπόν της καὶ ἡλοίου τοὺς χαρακτῆράς της. Ἀλλὰ τέλος καθησυχάζουσά τον,

— Εγὼ εἴμαι, τῷ εἶπεν αὐτή. Όταν κοιμάται τὸ Πᾶ, καὶ μόνη ἀγρυπνεῖ ἡ σελήνη, ἥγερθην ἀπὸ τὴν κλίνην μου, καὶ ἡλθαί πρὸς σὲ τὸν φίλον μου διὰ νὰ σὲ σώσω. Άν μὲ ἐννοήσῃς ὁ ἀδελφός μου θὰ μὲ σφράξῃ εἰς τοῦ πατρὸς τὴν οὐδού παν (τὸν τάφον), ἀν μὲ ἰδῃ ὁ μνηστήρ μου, θὰ ροφήσῃ τῶν φιλεῶν μου τὸ αἷμα. Άλλ᾽ ἂς μὲ σφάξῃ ὁ Βίδης, ἂς ροφήσῃ ὁ Καϊ-Κούμους τὸ αἷμά μου, δὲν τρομάζω τὸν Τιπόκον (τὸν θάνατον), ἀρκεῖ νὰ σὲ ἀποσπάσω ἀπὸ τὰς χειρας τῆς ἐκδικήσεως.

— Νὰ μὲ σώσης ἦλθες, ὡς Ἐμάρη! ἀνεφώνησεν ὁ Ἀλβέρτος. Άεν εἴναι πλάνη τῆς ἀκοῆς μου, δὲν εἴσαι ἀπατηλὸν δράμα κατερχόμενον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ νὰ μὲ παρηγορήσῃ; Νὰ μὲ σώσης, Ἐμάρη, νὰ μοὶ ἀνοίξης τὰς πύλας τούτου τοῦ Πᾶ! Άλλα, φίλη, ματαία ἡ ἀγαθότης σου. Τὰ ἀκατοίκητα ταῦτα δάση, αἱ ἄγριαι αὐταὶ ἔρημοι μοὶ εἰσὶν ἄγγωστοι ἐντελῶς. Θὰ πλανθῶ εἰς αὐτὰς ἀνοδήγητος, καὶ θὰ μὲ θανατώσῃ ἡ πεῖνα, ἡ θὰ μὲ συλλάβωσιν οἱ συμπατριώται σου.

— Οχι, εἶπεν ἡ Ἐμάρη. Θὰ σ' ὁδηγήσω ἐγώ, θὰ χρήσω τὴν πατρικὴν καλύβην, θ' ἀπαρνηθῶ τοὺς συμπατριώτας μου, καὶ θὰ ὑπάγω δόπου μὲ φέρος, νὰ ζήσω ἐκεῖ ὅπου ζῆσι, νὰ βλέπω μαζῆ σου τὸν ἥλιον καὶ νὰ χαίρωμαι, νὰ πνοή μου ν' ἀπαντᾷ τὴν πνοήν σου, καὶ ὁ τάφος μου νὰ σκαρφῇ πλησίον τοῦ τάφου σου.

— Ο! ἐλθὲ, φιλάττη Ἐμάρη, εἶπεν ὁ Ἀλβέρτος περιπαθῶς, καὶ ἐγκλείων αὐτὴν εἰς τὰς ἀγκάλας του ἐλθὲ ἐκεῖ ὅπου ζῶσιν ἡμεροις ἀνθρωποι, ἐκεῖ ὅπου ἀγαπῶνται ως ἀδελφοί. Θὰ σὲ θαυμάζωσιν ως τὴν γυναικεῖαν κόρην τῶν θαλασσῶν, θὰ σὲ λατρεύωσιν ως τὴν ώραίαν ἡγεμονίδα τῶν νήσων, ως τὴν κόρην τοῦ σοφοῦ Ράγκατίρα.

— Μὲ ἀρκεῖ ἡ μήτηρ σου νὰ μέχη ως θυγατέρα της, καὶ νὰ εἴμαι ως ἀδελφή σου πλησίον σου· διὰ δὲ τὸν κόσμον καὶ διὰ τὸν θαυμασμόν του ἀδιαφορῶ, εἶπεν ἡ Ἐμάρη μὲ φωνὴν ἐκ τῆς καρδίας ἐξερχομένην.

— Δοιπόν ἐλθὲ, ὡς ἀδελφὴ τῆς καρδίας μου, εἶπεν ἡ Ἐμάρη, καὶ θέλων νὰ διευθύνθη πρὸς τὴν πύλην τοῦ Πᾶ. Ελθε, ἀς φύγωμεν πρὶν σθε-

σθῶσιν οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ, πρὶν ἡ αὔγη προδώσῃ τὰ βήματά μας.

— Οχι, ἀπεκρίθη ἔντρομος ἡ Ἐμάρη. Μεῖνε, πρόσεξε μὴ κινηθῆς, η ἔχαθης. Νομίζεις ὅτι ἄρκει νὰ θέλωμεν διὰ νὰ διαφύγωμεν; Αὔρον! εὐκολώτερον φεύγεις ἡ ἔλαφος ἀπὸ τὸ ἄντρον τοῦ λέοντος. Οἱ ὄρθαλμοι τῶν οἰνῶν τοῦ Χουράκη εἶναι ἄγρυπνοι ὡς οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ. Άλλα καὶ ἀν διαφύγωμεν, οἱ πόδες τῶν οἰνῶν τοῦ Χουράκη εἶναι ὡς οἱ ἄνευμοι εἰς τὰ δρη ταχεῖς, καὶ θέλομεν συλληφθῆ πρὶν φθάσιμεν εἰς τὰς κατοικίας τῶν ἀδελφῶν σου.

— Λοιπὸν ἀπελπισία, πανταχόθεν ἀπελπισία!

— Ιδού, δυσχῆ ἔνε, τὶ ἀπεφάσισα διὰ σέ. Ἀν ἔγκλημα πράττω, διὰ σχολῆς ἀ τούας τῶν Παρέκκων (θεὸς τῶν χριστιανῶν) ἀς μοὶ τὸ συγχωρήσῃ. Όταν μετ' ὀλίγας στιγμὰς ἀνατεῖλη ὁ ἥλιος, πολλαὶ τῆς φυλῆς μας γυναῖκες θέλουσιν ἀπέλθεις εἰς μεμακρυσμένον Πᾶ, διὰ ν' ἀνανεώσωσι τὰς ζωτιροφίας μας. Μὲ αὐτὰς θ' ἀπέλθω κ' ἐγώ, ὡστε κάνεις δὲν θέλει μὲ ὑποπτεύσει. Εἰς τὸ ἀντιπέραν ὄρος γνωρίζω θέσιν μεριονωμένην ὅπου, προσπαθῶν νὰ διδάξῃ εἰς τοὺς συμπατριώτας μου τὴν ἡμερωτέραν θρησκείαν σας, πολλάκις ἀποσύρεται εἰς τῶν ἀδικῶν σας Ἀρίκων (ιερέων), ἐκείνος ὅστις καὶ τὴν γλῶσσάν σου νὰ διμιλῶ μοὶ ἐδίδαξε, καὶ τοῦ θεοῦ σου νὰ γνωρίζω τὴν δύναμιν. Καθ' ὅδον θὰ διαφύγω κρυφίως μίαν στιγμὴν πρὸς αὐτὸν, θὰ τῷ εἰπὼ τὸν κινδυνόν σου, καὶ θὰ τῷ δηλώσω τὸ μέρος ὅπου εἰσαὶ αἰχμάλωτος, διὰ νὰ τρέξῃ ὅπου τζεύρεις ὅτι κατοικοῦσιν οἱ ἀδελφοί σου, καὶ νὰ φέρῃ τὰ στρατεύματά των ἔως τὴν ὅχθην τὴν πέραν τῆς νήσου ταύτης. Θέλω τῷ δώσει αὐτὴν τὴν Κουκούπαν (περιστεράν) θὴν φέρω εἰς τὰς ἀγκάλας μου. Αὐτὴ τρώγεις ἀπὸ τὸ στόμα μου σῆτον καὶ πίνεις ὑδωρ ἀπὸ τὴν χειρά μου· ἀμα δὲ φθάσωσιν οἱ συμπατριώται σου εἰς τὴν πέραν ἀκτὴν, ἀν δέσσωσιν εἰς τὸν πόδα τῆς φύλλου φιλύρας, καὶ τὴν ἀρήσωσιν ἐλευθέρων, αὐτὴ θέλει πετάξει εὐθὺν πρὸς ἐμὲ νὰ μᾶς ἀναγγείλῃ τὴν ἀφίξιν των. Τότε, ἀν μόνον κατορθώσωμεν νὰ φύγωμεν μέχρις αὐτῶν, ἐσώθης, καὶ εἰσαὶ ἐλεύθερος! Άλλ' ίδε, τοῦτο πράττουσα, γίνομαι προδότης τῶν ἀδελφῶν μου· παραδίωμι εἰς τοὺς ἐχθρούς των τὸ τελευταῖν τῶν ἀσυλον. Εἰπέ μοι ὅτι, ηδὴ σωθεῖς, δὲν θέλεις ἐπιτρέψει εἰς τοὺς πολεμιστάς σας νὰ προχωρήσωσι πρὸς τὸ Πᾶ τοῦτο, οὐδὲ νὰ βλάψωσι κακένα τῶν οἰνῶν τοῦ Χουράκη.

Οἱ Αλβέρτος ὑπεσχέθη ὅτι ηθελεν ἡ Ἐμάρη, καὶ μετ' ὀλίγον αὐτὴ ἀνεχώρησε μετὰ πολλῶν ἄλλων γυναικῶν τοῦ Πᾶ. Θανάσιμοι ήσαν διὰ τὸν Αλβέρτον αἱ τρεῖς ημέραι τῆς ἀπουσίας της. Κατώρθωσεν ἀράγε αὕτη νὰ ὑπεκφύγῃ τὰς συνοδοιπόρους της καὶ νὰ ἔλθῃ πρὸς τὸν ιερέα, τὸν εὑρεν εἰς τὸ ἀναχωρητήριον του, θήλησεν οὗτος ν' ἀναλάβῃ τὴν ἀποστολήν; ὅλα ταῦτα ήσαν δι' αὐτὸν ζητήματα ζωῆς ἡ θανάτου, καὶ οἱ Αλβέρτος ἐφαίνετο οὐκ ὀλίγον ἔκτιμῶν τῆς πρώτης τὰ πλεονεκτήματα.

Τέλος ἡ Ἐμάρη ἐπέστρεψε καλῶν ἄγγελος. Εἴρε τὸν Αρίκην εἰς τὸ δάσος, καὶ οἱ ἀγαθός ιερεὺς, ἀνέλαβε προθύμως τὴν ἀποστολήν. Η πλησιεστέρας ἀγγλικὴ ἀποικία ἦτον εἰς Κοροράκαν, ἀπέχουσαν τρεῖς ημέρας περίου, ὡστε σπεύδουσα ἡ βοήθεια, καὶ δὲν ἦταν οὐδὲν τὸν ἀποστολήν.

δὲν ἦτον ἀδύνατον νὰ φθάσῃ καὶ μίαν ημέραν πρὸ τῆς προσδιωρισμένης διὰ τὴν ίλαστήριον θυσίαν τοῦ Αλβέρτου. Οὕτω παρήχετο ἡ μετὰ ταῦτα ἔδομας μεταξὺ ἐλπίδος καὶ φόβου, καὶ πᾶσα σιγμή της ἦτον αἰώνων βάσανος διὰ τὸν Αλβέρτον. Καὶ τὴν μὲν ημέραν ἡ Ἐμάρη, ὅτε τῷ ἔφερε τὴν τροφήν του, προσήρχετο εἰς αὐτὸν σιωπῶσα καὶ μὲ τὸ πρόσωπον σκυθρωπόν. Τὴν δὲ νύκτα, ὅταν ὁ ὄπνος ἔκλειε τὰ ὄμματα τῶν οἰνῶν τοῦ Χουράκη, τοὺς εὔρισκον ήνωμένους ἀνατέλλουσα ἡ σελήνη, καὶ δύνοντες οἱ ἀστέρες.

Άλλα παρῆλθον αἱ ἔξη ημέραι, ἀνέτειλε δὲ καὶ ἡ ἔδομη, μεθ' ἣν ἄλλη διὰ τὸν Αλβέρτον δὲν ἔμελλε ν' ἀνατείλῃ, καὶ ἡ περιμενούμενη βοήθεια δὲν ἐφαίνετο. Τὴν ἐπαύριον, ἀμα ἡ αὔγη διεγέλα, η βαΐειδούσα τοῦ Χουράκη ἔμελλε νὰ καταβῇ ἐπὶ τῆς πρώτης ἀκτῆς, διὰ νὰ τραφῇ μὲ τὴν ψυχὴν τοῦ ζένου. Αἱ προπαρασκευαὶ τῆς μεγάλης θυσίας, μεγάλης διότι ἦτον ἡ πράξις τῆς ἐκδικήσεως, ἡρχισαν ἡδη νὰ γίνωνται· ὅλα τὰ ξόανα ἐβάφοντο μὲ νέαν μίλτον· νέαι ψίαθοι ἡπλώνοντο εἰς τὴν οὐδούπαν (τὸ κενοταφεῖον) τοῦ ἀπαγχονισθέντος γεροντος ἀρχηγοῦ, καὶ ζύλινον ἡγείρετο τὸ ίκριωμα τῆς θυσίας. Κάτωχρος ὁ Αλβέρτος παρίστατο· εἰς τὰς ἔργασίας ταύτας, καὶ ἔκαστον κτύπημα τοῦ πελέκους ἀντήχει θανατηρόως εἰς τὴν καρδίαν του. Κατὰ τὴν μεσημβρίαν ἡ Ἐμάρη τῷ προσέφερε τὴν τροφήν του, τὴν τελευταίαν ἡς ἔμελλε νὰ γευθῇ. Στιγμῆς δὲ δραξαμένη καθ' ἣν δὲν παρετηρεῖτο, ἐπλησίασε πρὸς αὐτὸν, καὶ

— Αδελφὲ, θ' ἀποθάνω μαζῆ σου, τῷ εἶπε. Μετὰ δὲ τὴν μεσημβρίαν ἡρχισαν οἱ ἀγῶνες δι' ὄν προοιμιάζονται αἱ ἐπίσημοι θυσίαι περὶ τοὺς ἀγρίοις. Βίσ τὴν πλατεῖαν τοῦ Πᾶ, συνηγμένης ὅλης τῆς φυλῆς, καὶ παρόντος καὶ αὐτοῦ τοῦ θύματος, πρῶτον ἀδόντες οἱ πολεμισταὶ ἐχόρευσαν τὸν Πέρα. Μετὰ ταῦτα δὲπι αὐλῶν κατεσκευασμένων ἀπὸ ἐχθρῶν ὀστᾶ ἔψαλον πένθιμα ἐλεγεῖα νεκρώσιμα, καὶ εἰς αὐτὰ νικητής ἀνεδείχθη ὁ Καΐ-Κούμους. Ἐπειτα δ' εἰς τὴν πάλην ἀπειράθησαν τῆς σωματικῆς ἡώμης, καὶ οἱ Βίδης ἀνεκπούθη ἀνδρεσίτατος πάντων. Μετὰ τοῦτο ἔγινε τοῦ Μέρε ἀγών, καὶ οἱ μὲν Καΐ-Κούμους ἔθραυσε μὲ τὴν πρώτην πληγὴν τοῦ ροπάλου του δένδρου κορμὸν ἔχοντα παχύτητα σχεδὸν ἀνθρωπίνου σώματος· οἱ δὲ Βίδης κατέφερε τὸ ρόπαλόν του εἰς βράχον ὁγκώδη, καὶ οἱ βράχοι συνετρίβη ὡς ὄναλος. Κατόπιν τούτου ἡγωνίσθησαν εἰς τὸ τόξευμα. Εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν τοῦ Πᾶ ἴστατο εἰς τῶν ἀγρίων, φέρων κατὰ τὸ ἔθος αὐτῶν ὄρθιον πτερῦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Ο Βίδης ἔλαβε τὸ τόξον, καὶ πρὶν ὁ ἀγριος προφάση καὶ νὰ ιδῇ ὅτι περὶ αὐτοῦ πρόκειται, ἐτόξευσε, καὶ εκοψε τὸ πτερῦν εἰς τὴν μέσην. Τοῦτο ἐκίνητο γενικὸν γέλωτα εἰς τὸ Πᾶ.

— Ωραίον! εἶπεν ὁ Καΐ-Κούμους. Άλλα βλέπεις τὸ μέλαν ἐκεῖνο σημεῖον εἰς τὸν οὐρανόν;

— Τὸ βλέπω, ἀπεκρίθη ὁ Βίδης, ἀλλὰ δὲν ἔξερε τι εἶναι.

— Αἱ ιδῶμεν λοιπὸν τι εἶναι, ἀπεκρίθη αὐτὸς, κοι ἐτόξευσε κατὰ κάθετον.

Τὸ μέλαν σημεῖον, διευθυνόμενον πρὶν ὄριζοντας, ἡρχισε διὰ μιᾶς νὰ κατέρχηται, ταχέως αὐξέντων

εἰς ὅγκον, καὶ μετ' ὀλίγον ἔπεισε κατὰ γῆς λευκὴ κουκούπα (ἡ ἐγχώριος περιστερά), φέρουσα εἰς τὸ σῶμά της βαθέως ἐμπεπηγμένον τὸ βέλος.

Ἡ ἄγγειαφόρος κουκούπα.

— Τί ὠραῖον πτηνόν! ἀνέκραζεν ἡ Ἐμάνη, καὶ ἐφθεῖσα ἐπ' αὐτοῦ, τὸ ἔλαχεν εἰς τὰς χεῖράς της ὡς διὰ νὰ τὸ θαυμάσῃ· στραφεῖσα δὲ ἀφρανῶς πρὸς τὸν Ἀλβέρτον, καὶ δεικνύουσα εἰς αὐτὸν τὸν πόδα τῆς περιστερᾶς,—Τῆς φιλύρας τὸ φύλλον! εἶπε κρυφίως. Οἱ Ἀλβέρτος ἀνεσκίκησεν εἰς τὸ ἀκούσμα τοῦτο, καὶ ἐφλογίσθησαν αἱ πελιδνήται παρειαὶ του.

Τὸ δὲ ἄθλον τοῦ τοξεύματος ἔλαχεν ὁ Κάϊ-Κούμους. Οἱ ἥλιοι εἶχε δύσει ἐν τούτοις, καὶ οἱ ἄγριοι ἐσκορπίσθησαν εἰς τὰς καλύβας των, περιμένοντες ἀνυπομόνως τὴν νέαν αὐγὴν, καθ' ἣν ἦθελεν ἐξακολουθήσει· η φοβερὰ τελετὴ.

Άλλα περὶ τὸ μεσονύκτιον ἡ Ἐμάνη ἤλθε πρὸς τὸν Ἀλβέρτον, στις ἑνωδεῖται ὅτι δὲν ἔκοιμάτο. Εἰς τοὺς ὥμους του ἔρριψε μανδύαν ὅποιοι οἱ τῶν ἀγρίων, καὶ λαθοῦσα αὐτὸν ἐκ τῆς χειρὸς, τῷ ἔνευσε σιωπήλως νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ. Η πανσέληνος ἔφεγγε εἰς ἔλκουσα τὸ δέρμα τοῦ βοὸς διὰ σχοινίου δεδεμένου τὴν δέραν τοῦ Πᾶ, εἰς ἄγριος, κοιμώμενος παρὰ τὸν φραγμόν, ήγειρε τὴν κεφαλὴν καὶ ἤρωτησε.

— Τὶς πορεύεται; Καὶ οὐδὲ γάλλοι οἱ κινηθέοι
— Κοιμήσου, Κάρε-Τέτε, εἶπεν ἡ Ἐμάνη. Ἐγὼ εἴμαι, εἴμαι ἡ Ἐμάνη. Καὶ ἐν ὧ ἔλεγεν, ἔτρεμεν ἡ χειρὶ τῆς εἰς τοῦ Ἀλβέρτου τὴν χειρά.

— Καὶ ἐκεῖνος τὶς εἴναι; ἤρωτησεν ἐπιμένων ὁ ἄγριος.

— Εὖκος μου ἄνθρωπος, ἀπεκρίθη ἡ Ἐμάνη. Κοιμήσου, Κάρε-Τέτε. Οὕτω λοιπὸν ὁ πρὸς τὴν Ἐμάνην βεβαίως οὐδεμίᾳ ὑποψίᾳ ἐδύνατο νὰ ὑπάρχῃ, οὐδὲ ἦθελεν ἐπέλθει εἰς κάνενα ἄγριον νὰ τὴν ἐμποδίσῃ νὰ ὑπάγῃ ὅπου ἤθελεν. Οὕτω λοιπὸν ὑπέρεβη τὸν φραγμὸν τοῦ Πᾶ μετὰ τοῦ Ἀλβέρτου. Ἔπειτα δὲ ἡρχισαν νὰ καταβαίνωσι βράχον ἀπό τομον καὶ κρημνώδη, ὅπου ἀνεῦ τῆς χειραγωγίας καὶ τῆς βοηθείας τῆς Ἐμάνης, ἤθελεν ἀφεύκτως κατακυλισθῆ εἰς τὸ χαίνον βάραθρον ὁ Ἀλβέρτος. Τέλος δὲ φθάσαν εἰς μέρος ὅπου ἐκοιλαίνετο ὁ βράχος εἰς μικρὸν σπήλαιον, μὴ φαινόμενον ἄνωθεν ἀπὸ τοῦ Πᾶ τὸν φραγμόν. Ήδω δὲ σταθεῖσα ἡ Ἐμάνη,

— Δέν δύνασαι νὰ μ' ἀκολουθήσῃς περαιτέρῳ, τῷ εἶπε, χωρὶς μυριάκις νὰ συντριβῇς κατὰ τῶν κρημνῶν.

Δέσασα δὲ αὐτὸν ὑπὸ τὰς μασχάλας διὰ στερεοῦ σχοινίου, καὶ μετὰ ταῦτα προσδεθεῖσα ἡ ιδία ἐκ τοῦ σώματος εἰς ἑκεῖ που παρφύμενον ἴσχυρὸν κορμὸν πίτυος, ἔλαβε τὸ σχοινίον εἰς τὰς χειράς, τὸν ἐκρέμασσεν ἐπὶ τοῦ βαράθρου, καὶ οὕτω βοηθούμενον διὰ τῶν χειρῶν καὶ διὰ τῶν ποδῶν ἐπὶ τῶν προεχόντων λίθων, τὸν κατεβίβατε μέχρι τοῦ παρχλίου. Μετ' ὀλίγας δὲ στιγμὰς ἵδεν ὁ Ἀλβέρτος καταβιβάζομενον διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου ἔτερόν τι σῶμα, καὶ ἐξεπλήττετο τίνα εἶχε βοηθόν ἡ Ἐμάνη ὅστις ἐκράτει τὸ σχοινίον διὰ τὴν κατάβασίν της. Άλλα ταχέως ἐγρώρισεν ὅτι τὸ κατερχόμενον ἀντικείμενον δὲν ἦτον ἡ Ἐμάνη, ἀλλὰ δέρμα βοὸς συνερράμενον κατὰ τὰ ἄκρα, οὗ τινος αὐτὸς δὲν ἐδύνατο νὰ ἐνοίησῃ τὴν χρῆσιν. Τέλος εἰς τὸ φῶς τῆς σελήνης ἵδε μετὰ θαυμασμοῦ καὶ τὴν Ἐμάνην ἐρχομένην πρὸς αὐτὸν, παρακολουθοῦσαν μ' ἐλαφρὸν καὶ ἀσφαλῆ πόδα ὅλας τοῦ κρημνοῦ τὰς καμπάδες, καὶ συνελιστομένην μὲ τοὺς ἐλιγμοὺς αὐτοῦ, ὡς ὁδικισκαθέρπων σύρει ἐπὶ τῶν καθέτων βράχων τοὺς δακτυλίους του. Όταν δὲ φθάσεν ἡ νέα κόρη πλησίον του, δεικνύουσα εἰς αὐτὸν τὴν θάλασσαν ἥτις ἐνταχθαί ἦτον στενή, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν ὡραν ἐκυμάτει σφοδρῶς,

— Αὐτὸς ὁ πορθμὸς, τῷ εἶπε, σὲ χωρίζει ἀπὸ τὴν σωτηρίαν σου· νὰ καταβιβάσω πιρόγαν (πλοιάριον) μόνην καὶ χωρὶς νὰ προδοθῶμεν δὲν δύναμαι. Δύνασαι νὰ τὸν διαπλεύσης;

— Αὐτὰ τὰ κύματα! ἀνέκραζεν ὡχρινὸν ὁ Ἀλβέρτος. Άλλα τοῦτο εἴναι ἀφεύκτος θάνατος.

— Φοβεῖσαι νὰ δοκιμάσῃς; τὸν ἤρωτησεν ἡ Ἐμάνη.

— Δὲν φοβοῦμαι, ἀπεκρίθη αὐτός. Οἱ θάνατος μὲ περιστοιχεῖ πανταχόθεν. Ισως η θάλασσα είναι ημερωτέρα τῶν ἀδελφῶν σου. Καὶ ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν εὐτόλιμως, κατόπιν δ' αὐτοῦ καὶ ἡ Ἐμάνη, λαμπρὰ εἰς μέσον τὸν οὐρανόν. Όταν δὲ φθάσαν εἰς ἔλκουσα τὸ δέρμα τοῦ βοὸς διὰ σχοινίου δεδεμένου εἰς τοὺς δύω της ὄμους.

Κατ' ἀρχὰς ὁ Ἀλβέρτος ἐπάλαισε ῥωμαλαίως πρὸς

τὰ ἀφρίζοντα κύματα. Άκλ' ἡ διεύθυνσις αὐτῶν ἦτον ἐναντία, καὶ ἡ ὄρμή των μεγάλη· δι' ὃ καὶ ἤρχισε ν' ἀπαυδῆ μετά τινα ὥραν, καὶ ἐν ᾧ ἀσθμαίνων ἡγενίστη, τὰ κινήματά του ἐγίνοντο ταχέα καὶ ἀτακτα.

— Ανάθα εἰς τὸ δέρμα ἐκεῖνο, τῷ εἶπεν ἡ Ἐμάνη, γ' ἀναπαυθῆς.

Οἱ Ἀλβέρτος ἀνέβη εἰς αὐτό, ἔχον, ὡς ἦν ἕρβαμένον, σχῆμα σκάφης, καὶ ἡ εὔρωστος κόρη, πλέουσα ὡς ἡ φώκη τῆς Πολυνησίας, ἡ ὡς Μηρῆς ἀρχαία, τὸν ἐρυμούλκει μέχρις οὗ ἀναπαυθεῖς ἐδύνατο νὰ καλυψεῖ πάλικ μόνος του. Οὕτως ἐξηκολούθησαν ἐφ' ἴκανον χρόνον, καὶ ἡ αὐγὴ ἤρχισεν ἥδη νὰ ὑποφύση, ὅταν ἡ Ἐμάνη,

— Τάχυνε, τάχυνε! εἴπεν εἰς τὸν σύντροφόν της, διπλασιάζουσα ἡ ίδια ταχύτητα. Τάχυνε! τοὺς ἀκούω.

— Ποίους ἀκούεις;

— Μᾶς ἐννόησαν, ἔρχονται οἱ οὐλοί τοῦ Χουράκη. Τοὺς ἀκούω, καταβάνουσι τοὺς βράχους, θὰ ῥίφθωσιν εἰς πιρόγας, καὶ μετ' ὅλιγον θὰ μᾶς προφέσωσι. Τάχυνε, νὰ εὔρωμεν τοὺς συμπατριώτας σου πρὶν ἡ ἐλθωσιν.

Οἱ λόγοι οὗτοι τῆς Ἐμάνης, ἀντὶ ν' αὐξήσωσι τὴν δραστηριότητα, παρέλυσαν ἔξι ἐναντίας τὰς δυνάμεις τοῦ Ἀλβέρτου, ὡστε τίναχάσθη νὰ κρατηθῇ πάλιν ἀπὸ τὸ δέρμα, καὶ τρομερὰ ἦτον ἡ σκηνὴ καθ' ἓν οἱ ἄγριοι, εἰς τὰς ταχείας πιρόγας των εἰσπιθίσαντες, ἐδίωκον διὰ κώπτης καὶ δι' ιστίων τοὺς δύω φυγάδας, αὐτοὶ δὲ ἐκινδύνευον νὰ βιθυσθῶσιν εἰς ἔκαστον κίνημα. Αἱ πιρόγαι ἐπλησίαζον ὡς πτηνὰ ἔνυδρα, καὶ τὴν Ἐμάνην τούτο μόνον παρηγόρει ἀκόμη, διτὶ εἰς τοῦ λυκανυοῦς τὸ ἀκύρῳ φῶς ἡ διεύθυνσις της δὲν εἶχεν εἰσέτι ἀνακελυφθῆ, διότι τὰ πλοιά ἐτρέποντο πρὸς νότον μᾶλλον, ἐνῷ ἐκείνην ἡ βία τῶν κυμάτων τὴν ὥθει πρὸς βορειοτέραν ἀκτήν. Πρὸς ταύτην λοιπὸν ἐσπευσε παντὶ σθένει, καὶ ἀπέστη μετὰ τοῦ Ἀλβέρτου τινὰ λεπτὰ μόνον πρὶν αἱ πιρόγαι προσορμισθῶσιν ὡς ἐξακόσια βήματα δεξιῶς αὐτῆς. Ποίαν δὲ ἐντεῦθεν ἐπρεπε νὰ λάθωσι διεύθυνσιν δὲν ἤξερον οἱ φυγάδες, διότι οἱ Ἄγριοι, ὅπως μὴ τοὺς κατανοήσωσιν οἱ ἐγχώριοι δὲν ἀνῆψαν φῶς, οὐδὲ ἄλλο τι σημεῖον ἔδωκαν δυνάμενον νὰ τοὺς προδώσῃ. Τὸ μόνον δὲ προφανές εἰς αὐτοὺς ἦτον διτὶ ὄφειλον ὅσον τάχιον καὶ δὲ, τι πλεῖστον νὰ μακρυθῶσιν ἀπὸ τὸ μέρος ὃπου ἐπλησίαζον ν' ἀποδῶσιν οἱ οὐλοί τοῦ Χουράκη, καὶ τραπέντες ἐπομένως πρὸς βορρᾶν, ἐθυσίσθησαν εἰς τὸ δάσος, πρὶν δυνηθῇ τις νὰ τοὺς ἀνακαλεῖῃ.

Μετ' ὅλιγον κραυγαὶ μεγάλαι τίκουσθησαν πέραν πρὸς νότον, καὶ ὅπλων κλαγγή, καὶ πυροβόλων ἀδιάκοπος κρότος. Ἡ Ἐμάνη ἐκρεμάσθη ἀπὸ τοὺς κατωτέρους κλάδους μεγάλου δένδρου, καὶ ἐκείθεν μὲ σκιούρου ἐλαφρότητα καὶ χάριν ἀνερρίχθη μέχρι τῆς κορυφῆς. Μετὰ ἐν δὲ λεπτὸν κατέβη μετὰ τῆς κύτης πάλιν εὐκινησίας.

— Νὰ φύγωμεν, εἶπε. Δὲν ὑπάρχει ἐλπίς ἀπ' ἐδῶ. Δὲν δυνάμεθα νὰ φέράσωμεν εἰς τοὺς συμπατριώτας σου, χωρὶς νὰ διέλθωμεν διὰ τοῦ στρατοῦ τῶν ἐδίκων μου συμπατριώτων. Ήδη ἀπηντήθησαν, καὶ ἤρχισαν οἱ ἀκροβολισμοί. Αἱ ἐλπίζομεν διτὶ θὰ μᾶς λησ-

μονήσωσιν εἰς τῆς μάχης τὴν ἐξαφίνο καὶ ἐν ᾧ ἀπασχολοῦνται, ἀς μὴ χρονοτριβῶμεν, ἀς φύγωμεν.

Καὶ ἐπροχώρησε μετὰ τοῦ Ἀλβέρτου πρὸς τὰ ἔνδον τοῦ δάσους, προτιμῶσα τὰ πυκνότερα μέρη, ὅπου τὸ φῶς τοῦ ἡλίου μόλις εἰσέδμεν εξασθενούμενον εἰς σκιάφως ἀμφίβολον, καὶ τὰς μᾶλλον ἀδάτους διάδους, ὃπου ἐπρεπε νὰ ἔρπη πολλάκις ὑπὸ θάμνων ἀδιάσχιστον πλέγμα ἢ ν' ἀναρρίχηται εἰς βράχων πλευράς καθέτους, καὶ ἀπέσφευγε τὰ ἔνορφα φύλλα, μὴ ὁ ὄθρυρος αὐτῶν τοὺς προδώσῃ, καὶ ἀνώρθου τὸν κλάδον ὅστις ἐκάμφθη ὑπὸ τὸν πόδα της, μηδὲ πίεσίς του γίνη μηνυτής τῆς φυγῆς των. Αἴφνης δὲ ἔμεινεν ἀκίνητος, καὶ τείνουσα τὸ οὖς, ἔθεσε τὸν δάκτυλον εἰς τὰ χείλη της.

— Σιωπή, ἐψιθύρισεν. Ἀκούεις;

— Οχι, ἀπεκρίθη ὁ Ἀλβέρτος. Τίποτε δὲν ἀκούω.

— Σιωπή! Διωκόμεθα.

— Καὶ τίς, ἐρώτησεν ὁ Ἀλβέρτος, ἐδύνατο ν' ανακαλύψῃ τὸν δρόμον μας;

— Οἱ οὐλοί τῶν ἐρήμων, ἀπήντησε ταπεινῇ τῇ φωνῇ ἡ Ἐμάνη, ἔχουσι τὴν ἀκοήν τοῦ ὄφεως καὶ τὴν ὄφασιν τοῦ ἀετοῦ. Ἐλθε! διωκόμεθα.

Καὶ, λαβοῦσα αὐτὸν ἐκ τῆς χειρὸς, ἤρχισε νὰ τρέχῃ μὲ μεγάλην ταχύτητα, ἔως οὐ ἔφθασεν εἰς ὑψηλὸν κρημνὸν καθέτως ἐπικρεμάμενον εἰς χείμαρον βαθὺν καὶ δρυμητικόν.

— Τὰ ἵχην μας ἀνεκαλύφθησαν, εἶπεν. Ὁσω ταχύτερον φεύγομεν, τόσῳ ταχύτερον διωκόμεθα, ἀλλ' ὁ διώκων μας εἶναι εἰς.

Καὶ, εὑροῦσα στενωπὸν ἐλισσομένην περὶ τὸ βράχον, κατῆλθε δὲ αὐτῆς εἰς τὰ χείλη τοῦ ποταμοῦ, διέθεγνε μικρὸς κορμὸς δένδρου ἐν εἰδεὶ γεφύρας. Διαβάντες δὲ ἀμφότεροι ἐπὶ τῆς ἐπισφαλοῦς ταύτης ὁδοῦ, συνήνωσαν τὰς δυνάμεις των, καὶ κατεκύλισαν τὸν κορμὸν εἰς τὸν χείμαρον, ὅστις ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ τὸν παρέσυρεν εἰς τὰς δίγας του. Ἐπειτα δὲ, ὡς δορκάς δρομαία, καὶ πάντοτε παρακολουθουμένη ὑπὸ τοῦ Ἀγγλοῦ, ἀνέβη ἡ Ἐμάνη τῆς ἀντιπέραν ὅχθης τὸ μέτωπον, ἐπίσης καθέτως ὑπέρετενον ὑπὲρ τὸ ρέμα. Άλλα καὶ μόλις ἔφθασεν εἰς τὴν κορυφὴν αὐτοῦ, καὶ ἤκουσε φωνὴν ἡτοι τὴν ἐκάλει δονομαστή· μετατραφεῖσα δὲ, εἰδεὶ ἀπέναντι της, ἐπὶ τοῦ βράχου ὃν εἶγε πρὸ ὅλιγου ἐγκαταλείψει, ιστάμενον τὸν Κάϊ-Κούμουν.

— Εμάνη, τῇ ἔλεγε, ποῦ φεύγεις Ἐμάνη; διατί ἀκολουθεῖς ἐκεῖνον τὸν ζένον; ἐλπιστήσας δὲν ἔγω σοι ἔφερα τοῦ μηνητῆρος τὰ δῶρα; Ἐπίστρεψε, Ἐμάνη, εἰς τὸ Πατέ τῶν πατέρων σου καὶ εἰς τὸν οἶκον τῶν συγγενῶν σου.

— Υπαγε, Κάϊ-Κούμου, ἀπεκρίθη ἡ Ἐμάνη. Υπαγε οἶθεν ἡλθες. Η ἐδίκη μου τύχη ἀπεφασίσθη ἐγὼ πλέον δὲν ἐπιστρέφω. Τὸ ἐδίκον μου Πατέ; θὰ εἴναι δὲν οἶκος τούτου τοῦ ζένου, συγγενεῖς μου· εἶναι οἱ συγγενεῖς του.

— Καὶ δὲν ἤξερεις, Ἐμάνη, διτὶ καὶ ἀν τρέχῃς ὡς τὴν δορκάδα εἰς τὰ βουγά, ὡς τὴν ἀλκήν εἰς τὰ δάση, δὲ Κάϊ-Κούμους ὅμιος τρέχει ὡς δὲ δορέας εἰς τὰς κορυφάς; δὲν ἤξερεις διτὶ δὲν δύνασαι νὰ τὸν φύγεις;

'Ο Κάϊ-Κούμους.

— Τὸ ήξενόρω, ἀπεκρίθη ἡ κόρη, καὶ διὰ τοῦτο βλέπεις ὅτι δὲν φεύγω, ἀλλὰ σοὶ λέγω, Κάϊ-Κούμους, ὑπαγεῖ ὅθεν ἥλθες.

— Οχι, Ἐμάνη, εἶπεν αὐτὸς πικρῶς μειδιῶν, ἀλλὰ σοὶ λέγω ὅτι μὲ εἴκοσι βρήματα θέλω φθάσει σὲ καὶ τὸν ἄχρειόν σου ἀρπαγα.

— Καὶ ἔγώ σοι λέγω, ἀπεκρίθη ἡ κόρη, ἐλθοῦσα εἰς τοῦ βαράθρου τὸ χεῖλος, ὅτι ἐν δῆμα τὸν προχωρήσεις, ρίπτομαι εἰς τοῦτον τὸν ποταμὸν, καὶ δύνασαι νὰ λάβῃς τὸ πτῶμά μου.

Οἱ ἄγριοι ἔμεινεν εἰς τὰς λέξεις ταύτας ἐκπεπληγμένος, διότι ἐννόει ὅτι δὲν ἔσαν μάταιαι ἀπειλαῖ. Μὴ τοιμῶν ἐπομένων νὰ προβῇ ἐπὶ τὰ πρόσω,

— Εμάνη, τὴν εἰπεν, οὕτως ἐγκαταλείπεις λοιπὸν ἐκείνους οἵτινες σὲ ἀνέθρεψαν διὰ τῶν φροντίδων των, ἀρνεῖσαι τὴν πίστιν τοῦ ἀτούα σου, τὴν ἀγάπην τοῦ ἀδελφοῦ σου, φεύγεις ἐκείνους, εἰς οὓς τὸ μειδιάμα σου ἦτον ἀκτίς ἥλιου, ἡ κατήφειά σου ἦτον ὄμιχλη χειμῶνος. Θὰ σὲ κλαίει τὸ Πᾶ ὅπου ἐνχειλευεις, καὶ θὰ σὲ ζητοῦν τὰ δάση ὅπου ἐτρέχεις ἐλευθέρα καὶ φαιδρὰ ὡς ἡ αὔρα, οἱ ποταμοὶ ὅπου ἐλούεσσο ὡς ὁ κύκνος. Θ' ἀκολουθήσῃς αὐτὸν τὸν ξένον ἐπανήρχοντο σωρηδὸν, συγδέουσαι τὴν διατημήσειν

εἰς τὴν πνιγηρὰν πόλιν του, ὅπου ἡ ἐλευθερία δεσμεύεται, ὅπου αἱ καρδίαι εἶναι διεφθαρμέναι, ὅπου ὁ Πακέκας θὰ σὲ χλευάζῃ καὶ θὰ σὲ περιφρονῇ, σὲ τὴν ἀγρίαν, σὲ τὴν κόρην τοῦ Ράγκατίρα; Ἐλθὲ, Ἐμάνη, ἐπίστρεψον μετ' ἐμοῦ εἰς τὰ μέρη ὅπου σὲ προστατεύει ἡ μνήμη τοῦ πατρός σου καὶ τῆς μητρός σου ἡ Βαΐδουά.

— Σοὶ εἶπα, Κάϊ-Κούμου, τὴν ἀπόφασίν μου. Οἱ λόγοι σου δὲν θέλουσι τὴν μεταβάσει. Μὴ μάτην τοὺς δυπανᾶς.

— Καὶ εἶναι λοιπὸν αὐτὴ ἡ σταθερά σου ἀπόφασις; τίρωτισεν ὁ Κάϊ-Κούμους μὲ φωνὴν ἀπὸ δάκρυσα πνιγομένην. Μᾶς ἐγκαταλείπεις, Ἐμάνη, σὺ ἡ χαρά μας, σὺ ἡ δόξα μας, μᾶς ἐγκαταλείπεις διὰ τοὺς ξένους αὐτούς;

— Εἶναι ἡ ἀπόφασίς μου, εἶπεν αὐτή.

— Ή ἀμετάτρεπτός σου ἀπόφασις;

— Αμετάτρεπτος, ἀπεκρίθη ἡ Ἐμάνη. Ἄν θέλης, δύνασαι θεσαίως νὰ ἔλθῃς νὰ μὲ συλλάβῃς, ἀλλὰ θὰ μὲ συλλάβῃς νεκράν. Ειδεμή ἐπίστρεψον πρὸς τοὺς νιούς τοῦ Χουράκη, καὶ φέρε τοὺς τὸν τελευταῖόν μου ἀσπασμόν.

— Οχι, ἀπεκρίθη ὁ Κάϊ-Κούμους, κινῶν τὴν κεφαλὴν μὲ παράδοξον ἔκφρασιν. Δὲν θὰ ἔλθω νὰ σὲ συλλάβω νεκράν· ἀλλ᾽ οὔτε πρὸς τοὺς νιούς τοῦ Χουράκη δὲν θὰ ἐπίστρέψω. Άφ' οὐ ἐφύσησας εἰς τὴν γαρὰν τῆς ζωῆς μου καὶ μοὶ τὴν ἔσβιτας, ἀφ' οὐ μὲ ἀφήνεις ἔρημον εἰς τὸν κόσμον καὶ φεύγεις καθὼς ἀφήνει τὸ σῶμα ὅταν φεύγῃ ἡ βαΐδονά (ἡ ψυχή), ἔγώ σοι εὔχομαι ὅλην τὴν εὐτυχίαν δοσην μοὶ ἀφαιρεῖς, καὶ ίδου ποῦ ὑπάρχω.

Καὶ, τοῦτο λέγων, μ' ἐν πάθημα ἐρρίφθη ἀπὸ ἔκατὸν ποδῶν ὕψους εἰς τὸν ὁρμητικὸν χείμαρον, διεισάγεις τὸν περιεκάλυψεν εἰς τὸν ἀφρόν του καὶ τὸν παρέσυρεν.

— Οι! κατάρασίς ἐμέ! ἀνέκραζεν ἡ Ἐμάνη, ὑψοῦσα τὰς δύνατις της γείρας εἰς τὸν οὐρανόν. Ὁ Κάϊ-Κούμους ἦτον ὁ ἀνδρειότερος τῶν ἀνδρείων, ἐφθονεῖτο ἀπὸ τοὺς νέους, ἡγαπᾶτο ἀπὸ τὰς νεάνιδας. Κατάρα εἰς ἐμὲ διότι ἐπρόδοσα τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν ἀδελφῶν μου. Ἀλλὰ διὰ σὲ τὸ ἐπράξα, ἀγαπητὲ ξένε. Εἰς τὴν δόδον αὐτὴν ἐπιστροφὴ δὲν ὑπάρχει.

Καὶ ἔξηκολούθησαν τὴν ὁδοιπορίαν των. Οἱ Ἀλβέρτος ἔτρεμεν ἀπὸ βαθεῖαν συγκίνησιν, καὶ ἡ φωνὴ τῷ ἐκόπτῳ. Ή δὲ Ἐμάνη ἦτον ὥγρα ὑπὲρ τὸ σύνηθες, καὶ συνεχῶς ἡ κεφαλὴ της ἔκλινε πρὸς τὸ στήθος της, ὡς ὑπὸ βαρείας πιεζομένη τύψεως συνειδότος. Άλλὰ καθ' ὅσον ἐπροχώρουν καὶ ἐμακρύνοντο τῆς κατοικίας τῶν ἀγρίων, κατὰ τοσοῦτον διεσκεδάζετο ὁ κίνδυνος, τὸ δάσος ἡραιοῦτο, τὰ ἀντικείμενα ἐφαιδρύνοντο, καὶ ἡ ἐντύπωσις τοῦ θανάτου τοῦ Κάϊ-Κούμου ἐξηλείρετο, τούλαχιστον εἰς τοῦ Βοβλαῖού τὸ πνεῦμα.

Μετὰ μίαν ἀκόμη ἡμέραν ἐφθασαν εἰς πεδιάδας καλλιεργημένας, φερούσας ἵγνη τοῦ πολιτισμοῦ τῶν ἀποίκων. Μετ' ὀλίγον ἀπήντησαν γειρογούς Ἀγγλούς διεσπαρμένους εἰς τοὺς ἀγροὺς, καὶ εἰς τὴν φίλην ταύτην θέαν ἱσθάνετο ὁ Ἀλβέρτος ἰσχυρῶς πάλλουσαν τὴν καρδίαν του, καὶ αἱ ἀρχαῖαι του ἀναμνήσεις ἐπανήρχοντο σωρηδὸν, συγδέουσαι τὴν διατημήσειν

ձլυσιν τῆς ζωῆς του. Τέλος ἔφθασκεν εἰς Κοροράκην, καὶ ἐδὼ Ἰδὲ μετ' ἀπροσδοκήτου χαρᾶς τὴν Ἀμφιτρίτην, ὡς ἐλαφρὰν πυραμίδα ταλαντεούμενην ἐντὸς τοῦ λιμένος. Μετὰ μίαν δὲ στιγμὴν ἀπήντησεν ὅλους τοὺς ἀρχαίους συντρόφους του, καὶ ἐφέρθη εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτῶν μετ' ἀνεκφράστου ἀγκαλιάσεως, καὶ εἰς τὸ κοινὸν ζενοδοχεῖον ὃπου τοὺς ἡκολούθησε, μεταξὺ τῶν ἀλλεπαλλήλων προπόσεων τοῦ καμπανικοῦ καὶ τοῦ ζύθου, ὡς εἶχεν ἀκούσιας ἀπογαλακτισθῆντέ τὸν ἄντερ τὸν ἔνα μῆνα, τοῖς διηγήθη τέρατα καὶ σημεῖα περὶ τῶν συμβάντων του, περὶ τῶν κατορθωμάτων του, περὶ τῆς ἐπιτιθέμενήτος τῆς φυγῆς του, καλλωπίζων τὴν ἀλήθειαν, ὡς ὄνομαζουσιν οἱ μυθιστοριογράφοι κατ' εὐφημίαν τὸ πρᾶγμα.

Ἐπὶ δὲ τῆς Ἀμφιτρίτης οὐδεμίαν εὗρε μεταβολὴν, ἀπέλπισθεις ἀπὸ προθιθασμὸν, δὸν περιέμενε πρὸ εἰκοσαετίας, ἐξετέλεσε τέλος τὸ ἀρχαῖον του προσφιλές σχέδιον, ἀγοράσας γαίας εἰς τὴν νῆσον, διὰ ν' ἀποκτήσῃ δι' αὐτῶν πλοῦτον, δὸν ἵσως ἔμελλε νὰ περιμείνῃ ἐπὶ ἀλληγενεστείαν· ἡ Ἀμφιτρίτη δὲ εἶχε καταπλεύσει ἀπὸ τῆς προτεραίας εἰς Κοροράκην ὅπως μεταφέρῃ τὸν ἀρχαῖον ἀξιωματικόν της εἰς τὰ νέα του κτήματα, κείμενα εἰς τὴν κώμην ταῦτην.

Ἀπὸ αὐτὸν ὁ Ἀλβέρτος ἔμαθε περὶ τῶν κατοίκων τοῦ νέου Πλυμούθι εἰδήσεις λίγαν εὐχαρίστους, συγκεφαλαιουμένας εἰς τὰ ἀκόλουθα.

Ἡ Μίς Οὐντερβίλη, μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν στρατευμάτων, ἀπὸ εὐθύμου καὶ φαιδρᾶς ἔγινε σκεπτικὴ καὶ περίλυπτος, ἐν φόρῳ ὁ ὑπολογαγός Φραϊζέρ ἀπὸ μελαγχολικοῦ καὶ κατηφοῦς, ἔγινε ζωηρὸς καὶ φαιδρός. Όταν δὲ μετὰ τρεῖς ἡμέρας τὰ στρατεύματα ἐπέστρεψαν νικηφόρα, καὶ ὁ Ἀλβέρτος δὲν ἐπέστρεψεν, ἡ μὲν Μίς Ἐλισάβετ ἔκλαυσεν ἀναφανδόν καὶ σχεδὸν ἐπενθυφόρτεσεν, δὲ λοχαγὸς Φραϊζέρ ἔγινεν ὑπέροπτος εὐθυμος, καὶ μετὰ μίαν ἑδομάδα τὴν ἐζήτησεν ἐπισήμως εἰς γάμον, ἀλλ' ἡ Ἰσαβέλλα ἐπισήμως τὸν ἀπεποιήθη. Δύω δὲ ἡμέρας μετὰ ταῦτα ἦλθεν ἡ εἰδῆσις ὅτι ὁ ἀδελφὸς τοῦ συνταγματάρχου Οὐντερβίλου, ἀποθανὼν εἰς Ἰνδίας, ἀφῆκε κληρονομίαν εἰς τὴν ἀνεψιάν του δύω ἑκατομμύρια: ἀλλὰ τοῦτο δὲν παρηγόρησε τὴν Ἰσαβέλλαν. Τέλος δ' ὅταν πρὸ τινων ἡμερῶν διεδόθη ἡ φήμη ὅτι ὁ Ἀλβέρτος ἔζη καὶ θὰ ἐπανέλθῃ, ἡ χαρὰ τῆς Ἰσαβέλλας δὲν ἔγνωρισεν δρια, καθὼς οὔτε ἡ λύπη τοῦ Φραϊζέρ.

Αἱ εἰδήσεις αὕται ἤσαν εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθύδυνον σπουδαῖαι, καὶ ἐκορύφωσαν τὴν ἀνυπομονήσιαν τοῦ λόρδου Βοβλατίου ὅπως ἐπιστρέψῃ εἰς Νέον Πλυμούθ.

— Ἀλλὰ εἰδα, τῷ εἶπεν ὁ Πουλλρόπτ., δτι συνοδεύεσαι ἀπὸ μίαν ἀγρίαν. Δὲν ἔχεις βεβαίως σκοπὸν νὰ παρουσιασθῇς εἰς τὴν Ἐλισάβετ μὲ γυναικωνίτην δὸν ἐφωδιασμένον. Ἡ πολυγαμία εἶναι ἵσως ἐπιτετραμμένη εἰς τῶν ἀγρίων τὰ Πᾶ, ἀλλ' εἰς Νέον Πλυμούθ δὲν εἶναι τούλαχιστον νομιμοποιημένη, καὶ δὲν πιστεύω ἡ Μίς Ἐλισάβετ νὰ παραδέψῃ πρὸς ξάριν σου τοῦ νόμου τὴν αὐστηρότητα.

— Ἀλλ' ἡ δυστυχὴς αὐτὴ δὲν δύναται νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τοὺς οἰκείους της, ἀπεκρίθη ὁ Βοβλατίου μὲ ταραχὴν προφανῆ. Θὰ τὴν κατασταράξουν καὶ θὰ τὴν φάγουν ἀν τὴν συλλάβουν ποτέ.

— Οἱ τοὺς ἀγριανθρώπους! ἀνέκραξεν ὁ Πουλλρόπτ. Ἅς εἶναι δὰ πάλιν, ἐγὼ νὰ σὲ βοηθήσω καὶ τώρα, φίλε Βοβλατί. Εἰς τὰ κτήματά μου ἔχω ἀνάγκην καὶ γυναικῶν νὰ ὑπηρετοῦν. Πώλησε μοι την.

— Οἱ τοὺς ἀγριανθρώπους!

— Σοὶ προτείνω νὰ μοι τὴν πωλήσης, καὶ σοὶ ὑπόσχομαι νὰ μὴ τὴν φάγω. Ἐκτὸς δύμας ἀν προτιμᾶς νὰ τὴν προσφέρῃς εἰς τὴν Ἐλισάβετ, ἐκπληρῶν τὴν παλαιάν σου ὑπόσχεσιν.

— Ἀλλὰ θὰ συγκατανεύσῃ ποτὲ νὰ μείνῃ, εἶπεν ὁ Ἀλβέρτος διστάσων.

— Οἱ ἀν θὰ συγκατανεύσῃ! Μεγάλη δυσκολία τῷ ὄντι! Πώλησέ μοι την, σοὶ λέγω.

— Δύω ἑκατομμύρια, εἶπεν ὁ Βοβλατί, κληρονομεῖ ἡ Ἐλισάβετ. Δέν σοι τὴν πωλῶ, σοὶ τὴν χαρίσω, Πουλλρόπ.

Τὴν ἐσπέραν ἡ Ἀμφιτρίτη εἶχεν ἀνασπάσει τὴν ἄγκυραν. Ὁ Ἀλβέρτος ἐξῆλθε νὰ περιδιαβάσῃ, ἐπειτα εἰσῆλθεν εἰς τὴν λέμβον ν' ἀναπνεύσῃ τὴν θαλασσίαν αὐτῶν, ἐπειτα ἀνέβη εἰς τὴν Ἀμφιτρίτην, ητὶς ἀνεπέτασε τὰ ιστία της, καὶ ἀπέπλευσεν εἰς Νέον Πλυμούθ. Ἐνταῦθα ἡ ἐπιστροφὴ τοῦ λόρδου Βοβλατίου πανηγυρίσθη ὡς κοινὴ ἑορτὴ, καὶ μάλιστα εἰς τοῦ συνταγματάρχου τὴν οἰκίαν ἔσπαξαν τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν. Μετά τινας δ' ἡμέρας εἰζήτησε τὴν χειρα τῆς Ἐλισάβετ, καὶ ἔγινε προθύμως δεκτός. Ἡ δὲ τελετὴ τοῦ γάμου προσδιωρίσθη εἰς τὴν ἐπομένην Κυριακήν, δταν ἔμελλε νὰ φύσῃς ἀπὸ τὴν εὐσεβή του περιοδείαν καὶ ὁ αἰδεσιμώτατος Κ. Δανιήλ Ρίγγεζέλλη διὰ νὰ τὴν εὐλογήσῃ.

Κατὰ τὸν ἡμέραν ἐκείνην τὸ Νέον Πλυμούθ ἦτον ὅλον εἰς κίνησιν. Πάντες ἐπευφύμουν καὶ ἐσχολίαζον διαφόρως τὴν τελούμενην εὐτυχῆ συζύγιαν μεταξὺ τοῦ εὐγενοῦς λόρδου καὶ τῆς ὥραίας καὶ πλουσίας κληρονόμου. Πρὸ πάντων δὲ πολυπραγμονοῦσα περὶ αὐτῆς ἐφαίνετο γυνή τις τῶν ἐγχωρίων, ητὶς πρὸ δόλιου εἶχεν ἀποβῆ ἐμπορικοῦ πλοιαρίου, καὶ πολλάκις ἐζήτησε νὰ τῇ δειχθῇ ἡ οἰκία ὅπου ἔμελλεν δόγμας νὰ τελεσθῇ.

Περὶ δὲ τὸ δεῖλι ὅλη ἡ ἀριστοκρατία τοῦ Νέου Πλυμούθ, καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς Ἀμφιτρίτης, καὶ οἱ δύω νυμφίοι ἦσαν συνηγμένοι εἰς τὸ ἐστιατόριον τοῦ συνταγματάρχου, θάλαμον πρόσγαιον καὶ εὐρύχωρον, κοινωνοῦτα διὰ τῆς πρωτίστης του θύρας μετὰ τοῦ κήπου, καὶ ἐνταῦθα περιέμενον τὸν αἰδεσιμώτον Κ. Δανιήλ διὰ ν' ἀρχίσῃ ἡ τελετή.

Αἴφνις ἡ θύρα ἀνεπετάσθη μὲ βίαν, καὶ εἰσώρυπτον δὲ οἱεὺς εἰς κατάστασιν μεγάλης ἐξάψεως.

— Δὲν εὐλογῶ τὸν γάμον τοῦτον, ἀνέκραξε τὸν γάμον τοῦτον τὸν καταράται ὁ οὐρανός.

Οἱοι τὸν περιεστοίχισαν ἀμέσως ζητοῦντες τῶν παραδόξων καὶ ἀπερπῶν τούτων λέξεων τὴν ἐζήγησιν.

— Ιδού ἡ ἐζήγησις, εἴπεν ὁ Δανιήλ Ρίγγεζέλλη, καὶ μὲ δρμὴν τίνεις τὰ δύω θυρώματα τῆς θύρας τῆς πρὸς τὸν κήπον. Οἰκτρὸν δὲ καὶ φοβερὸν θέαμα παρέστη εἰς δλῶν τὰς ὁψεις. Νέα κόρη ἀγρία, ωραιότυπος ἐξαισιού, ἐκρέματο ἀπηγχονισμένη εἰς τὴν φιλύραν, ητὶς ἐσκιάζει τῆς θύρας τὴν εἰσόδον.

— Τί δηλοῖ τοῦτο; ἀνέκραξεν ὁ συνταγματάρ-

χης Οὐντερβίλος, ἐνῷ ὁ λόρδος, ὥχρος ὡς τὸν κηρόν, πρεδετοῖς τὴν τράπεζαν διὰ νὰ μὴ πέσῃ.

— Τοῦτο δῆλοι, ἀπεκρίθη ὁ ἵερεὺς, ὅτι ἡ ἀγαθὴ αὔτη κόρη, εἰς ἣν εἶχον διδάξει ποτὲ τοῦ εὐαγγελίου τὰς ἀληθείας, ἥλθε πρὸς ἐμὲ διὰ μυρίων κινδύνων νὰ ζητήσῃ βοήθειαν ὑπὲρ τοῦ ἀνθρώπου τούτου (καὶ ἔδειξε μὲ τὸν δάκτυλον τὸν Βοβλαῖον), ὅτι δι’ αὐτὸν ἐγκατέλιπε τὸν οἶκόν της, τοὺς συγγενεῖς της καὶ τὸ ἔθνος της, διὸν ἦτον ἡ πρώτη μεταξὺ τῶν πρώτων, ἡνέῳσεν εἰς τοὺς Ἀγγλούς τῶν συμπατριωτῶν της τὸ ἄσυλον, ἥψήρησε μυρίους θανάτους διὰ νὰ τὸν σώσῃ. ὅτι ὁ ἀνθρώπος οὗτος τῇ ὑπερσχέθη προστασίαν, ἀγάπην, τῇ ὑπεργέθη νὰ τὴν λάθη σύζυγον καὶ σύντροφον τῆς ζωῆς του, καὶ ἀντὶ τούτου, ἐλθὼν τὴν ἐπώλησεν εἰς Κοροφάϊκαν, διὸν τὴν εῖρον δουλεύουσαν, καὶ διὸν οἱ δύω της ὄφθαλμοι ἦσαν δύω κρῆναι δακρύων. Τέλος ὅτι ἡ εὐγενὴς αὔτη κόρη, ἥτις ἔξ ἡγεμονίδος ἔγινε δούλη, ἥτις ἀντὶ εὐγνωμοσύνης ἔδρεψε τὴν αἰσχροτάτην ἀχαριστίαν, ἐν ὀλεθρίᾳ στιγμῇ ἀπογνώστες ἐλθούσας ἀπηγχονίσθη ἔξωθεν τοῦ θαλάμου διὸν ὁ λόρδος Βοβλαῖος ἐτοιμάζεται νὰ τελέσῃ γάμους.

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας ἡ Ἐλισάβετ ἐλειπούμησε, καὶ ἡ συνέλευσις διελύθη ταραχωδῶς. Τὴν δὲ ἐπαύριον ὁ λόρδος Βοβλαῖος ἔλαβε ψυχράν ἐπιστολὴν τοῦ συνταγματάρχου Οὐντερβίλου, ἀναγγέλλοντος αὐτῷ ὅτι εἴναι περιττὸν νὰ ἐπαναλάβῃ τὰς ἐπισκέψεις του τοῦ λοιποῦ. Οἱ δὲ ἀξιωματικοὶ τῆς Ἀμφιτρίτης ἀνέφερον εἰς τὸν πλοιάρχον ὅτι δὲν δύνανται νὰ συνυπηρετήσωσι τούτευθεν μετὰ τοῦ Βοβλαίου.

Ματὰ ἔξ μηνας ἡ Μίς Ελισάβετ ἐνυμφεύθη τὸν κατὰ πάντα λόγον αἰξιόλογον λοχαγὸν Φραΐζερ. Περὶ δὲ Βοβλαῖος οὐδεὶς πλέον ἤκουσε τι. Μετά τινα δὲ ἔτη μόνον εἰς τοὺς καταλόγους τῶν ἀπλῶν στρατιῶν, οἵτινες ἐφονεύθησαν εἰς τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας πολεμοῦντες κατὰ τῶν Σείκων, ἀνεγνωσκετο καὶ τὸ ὄνομα Λ. Ἀλβέρτος Βοβλαίος.

A. P. R.

κατασκευάζωσι καὶ νὰ ἐκτυπῶσιν εἰκόνας ἀγίων, εἰς δὲ τὸ περιθώριον αὐτῶν ἐπρόσθετον ἐπεξηγητικὴν τινὰ ἐπιγραφὴν, καὶ πολλάκις ἐγραφον λόγια ἐντὸς ταινιῶν ἐξερχομένων ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ λέγοντος, ὃς ἀπαντᾶται πολλάκις τοῦτο εἰς τὰς εἰκόνας τῶν ἡμετέρων ἀγίων, τὰς ζωγραφουμένας εἰς τὸ ἄγον δρός. Τοῦτο ἦτον αὐτόχρονα τύπος, καὶ μετ’ οὐ πολὺ ἔδωκε τὴν ιδέαν νὰ γλυφῶσιν δόκιμοι πίνακες γραμμάτων, δι’ ὃν ἐτυπώθησαν μικραὶ τινὲς συλλογαὶ προσευχῶν, αἱ ξυλογραφίαι λεγόμεναι ἐκδόσεις, ὃν ὅλιγα τινὰ φύλλα διαταροῦνται εἰς μεγάλας βιβλιοθήκας ὡς σπανιόττες.

Άλλ’ ὁ τρόπος οὗτος τῆς τυπώσεως εἶχε τόσας δυσκολίας καὶ τόσα ἐλκττέρωματα, ὡςτε εἰς αὐτὸν ἢν εἴχε περιορισθῆ ἡ τέχνη, ποτὲ δὲν ἤθελε συντελέσει τόσον ἐπισήμως εἰς τοῦ ἀνθρώπου γένους τὸν φωτισμόν. Ή γλυφὴ ἐκάστου πίνακος ἦτον ἐργασία ἐπίπονος καὶ μακρά. Τὰ λάθη τοῦ γλύπτου ἤσαν δυσδιόρθωτα· τὰ γράμματα δὲν ἤσαν δύοια οὐδὲ τοσαὶ· ἡ ἀδιάκοπος μεταβολήσας τῶν ξυλίνων πινάκων ἀπὸ τῆς ὑγρασίας εἰς τὴν ξηρασίαν, τοὺς κατέστρεψε καὶ τοὺς ἐρήγηνε τέλος πάντων, δι’ ἐκαστον βιβλίον ἀπητοῦντο ἄλλαι πίνακες, καὶ τοσοῦτοι ὅσας σελίδας εἴχεν αὐτό. Τοῦ τρόπου ταύτου προτιμώτερά ἦτον ἢ διὰ χειρογράφων διάδοσις τῶν βιβλίων.

Τότε ἐπῆλθεν εἰς τινας ἡ ιδέα νὰ γλύψωσιν ἔκαστον γράμμα εἰς ιδιάστερον ξύλον, καὶ οὕτω νὰ στοιχειοθετῶσι τὸ κείμενον διὰ κινητῶν χαρακτήρων. Καὶ δικαίως θέλεις ἀπορήσεις πῶς νὰ μὴν ἐπινοηθῇ τοῦτα πολὺ πρότερον, δόστις ἐνθυμεῖται ὅτι ὁ Κουγκτιλικός δύμιλει περὶ ἐλεφαντίνων γραμμάτων διδούμενων εἰς τὰ παιδία, ὅπως παιζόντα διδάσκωνται ἐνταῦτῷ τὴν ἀνάγνωσιν, καὶ ὅτι ὁ Πλάτων αὐτὸς (ἐν τοῖς Νόμοις) εἴχεν ἥτη προτείνει τὴν μέθοδον ταύτην. Οἱ Όλλανδοι διηγοῦνται ὅτι ὁ συμπατριώτης των Δαυρέντιος Κόστερος ἔξ Ἀρδέμης πρῶτος ἐφεύρε τὰ ξύλινα γράμματα, καὶ ὅτι ἐπελέκα αὐτὰ μὲ τὸν μάχαιραν περιεργόμενος εἰς τὰς ἔξοχάς. Διὰ τῶν χαρακτήρων τούτων ἐπέπλωσε τὴν Κυριακὴν προσευχὴν καὶ ἄλλα τινὰ μικρὰ κατ’ ἀρχάς· ἀλλ’ ὅτι τὸν ἀνερχαίτιζε πρὸ πάντων ἦτον ἡ δυσκολία τοῦ νὰ συνέχῃ ὅλας αὐτὰς τὰς σφήνας δύμοι, καὶ νὰ τὰς πιέζηται ἵσης δυνάμεως ἐπὶ τοῦ γάρτου, ὅτε τὸ μάχαιραν τοῦ ληγοῦ εἴλκυσε τὴν προσοχὴν του, καὶ κατ’ αὐτὸν κατεσκεύασε τὸ πρῶτον πιεστήριον. Διὰ νὰ μένωσι δὲ τὰ στοιχεῖα εἰς τὴν θέσιν των καὶ νὰ μὴ μετακινῶνται εἰς τὴν πίεσιν, ἐπενοήθη νὰ τρυπῶνται κατὰ τὸ πάγος των, καὶ δῆλα τὰ στοιχεία ἐκάστου στίχου νὰ διαπερῶνται καὶ νὰ συνδέωνται διὰ λεπτοῦ σχοινίου, ὅπερ ἐπέρρεε πολλὴν ἀναμφιβόλως ἀργοπορίαν, καὶ πρὸ πάντων μεγίστην δυσκολίαν εἰς τὰς διορθώσεις. Κατὰ γύτων δὲ τὸν τρόπον ἐτυπώθη κατὰ πρῶτον ἡ Λατινικὴ γραμματικὴ τοῦ Δονάτου, καὶ ἄλλα τινὰ ὅλιγου λόγου ἀξια καὶ μικρᾶς ἐκτάσεως βιβλία, ὃντα ἐν χρήσει κατὰ τὸν δέκατον πέμπτον αἰώνα· καὶ τόσον πολύτιμα ἐθεωροῦντο τὰ ἔντυπα ταῦτα, ὡςτε πολλάκις ὡς βασιλικὰ ἐδίδαντο δῶρα.

Η κοινοτέρα δύμας γνώμη δικαιοι τοὺς Γερμανοὺς λέγοντας ὅτι τοὺς ξυλίνους τούτους χαρακτήρας ἐφεύρον εἰς Στρατοβούργον ὁ Γουτσμέρερος μετὰ τοῦ Ιακώβου

Η ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ.

Η τυπογραφία εἶναι ἔξ ἐκείνων τῶν ἐφευρέσεων, αἵτινες διὰ μιᾶς μετέβαλον τοῦ κόσμου τὴν ὄψιν, καὶ δύμας ἐπὶ μακροὺς αἰώνας ἤσαν γνωσταὶ εἰς τὴν Κίναν, χωρὶς κατ’ οὐδὲν νὰ ταράξωσι τὴν αἰώνιαν ἡρεμίαν τοῦ ἀκινήτου ἐκείνου λαοῦ. Κατὰ τὰς πιθανοτέρας εἰδήσεις, τρεῖς πρὸ Χριστοῦ ἐκαπονταετηρίδας ὑπῆρχεν ἐκεῖ ἡ ξυλοτυπία, καὶ οὕτως αὐτὴ ἀνεπτύχθη περαιτέρω, οὕτε εἰς τὴν ἀνάπτυξιν συνετέλεσε τῶν ἐφευρετῶν της. Εἰς δὲ τὴν Εὐρώπην μήτηρ της τυπογραφίας λέγεται ἡ ξυλογραφία, καὶ τὴν ἐφευρέσεων τῆς ἀντιποιοῦνται ἐπίσης οἱ Γερμανοὶ καὶ οἱ Ολλανδοί. Τὰ παιγνιόχαρτα ἐφευρέθησαν κατὰ τὸν ίδ. αἰώνα, καὶ τὰ πρῶτα πάντων ἔχαρχούς της ἔπειτα ἔγινε δύλου ἐν 1400. Τοῦτο δὲ ὑπῆρξεν ἡ πρώτη ἀφορμὴ, καὶ ἔδοσε τὴν πρώτην νύξιν τῆς ἐφευρέσεως τῆς τυπογραφίας.

Μετὰ τὰ παιγνιόχαρτα οἱ ξυλογράφοι ἤρχισαν νὰ